

Muzeum v Praze připomíná osud židovských uprchlíků za první války

<http://www.novinky.cz/kultura/346095-muzeum-v-praze-pripomina-osud-zidovskych-uprchliku-za-prvni-valky.html>

- 28. 8. 2014 7:05
- antisemitismus, Galerie Roberta Guttmanna, orient, uprchlíci, válka

Sté výročí vypuknutí první světové války připomíná Židovské muzeum v Praze výstavou o osudech židovských uprchlíků, které válečný konflikt vyhnal z domovů. Jmenuje se Orient v Čechách? V Galerii Roberta Guttmanna na Starém Městě potrvá do 1. února příštího roku.

Výstava probíhá v Galerii Roberta Guttmanna.
FOTO: jewishmuseum.cz

Statisíce lidí v době první světové války utíkaly do vnitrozemí habsburské monarchie z obavy před násilím, před pohyby fronty, ze zničených vesnic a okupovaných měst. Obyvatelé českých zemí se tak s uprchlíky setkali poprvé v moderních dějinách, přesto zůstávají jejich osudy pozapomenuty.

„Zvláště pro židovské obyvatele patřil útěk a přerod z rovnoprávných občanů v bezprávné utečence k jejich cestě stoletím uprchlíků,” říká autor scénáře a libreta výstavy Michal Frankl. Autory výstavy jsou také Jan Wittenberg a Wolfgang Schellenbacher. Expozice sleduje osudy židovských utečenců v Čechách a na Moravě v širším kontextu uprchlické politiky v celé habsburské monarchii. Přibližuje nejen osudy uprchlíků, ale také reakce společnosti. Autoři si kladou otázku, zda a jak v té době rozšířené rozdělování lidí podle etnika ovlivňovalo přístup k uprchlíkům, nakolik se do reakcí na židovské uprchlíky promítaly předsudky a proč se po válce a vzniku nezávislého Československa právě židovští uprchlíci stali terčem antisemitských kampaní.

Odlíšnost východních Židů fascinovala

Výstavu tvoří fotografie, které v Česku dosud nebyly zveřejněny. Zachycují nejen život uprchlíků, jejich ubytování či uprchlické tábory, ale vypovídají také o fascinaci odlišností východních Židů, jejichž oděv, pobožnost a nezvyklý jazyk vyvolávaly značnou pozornost. Vyrovnávání se s odlišností a předsudky vůči židovským uprchlíkům ilustrují namluvené úryvky z dobových kronik a tisku. Reakce na pobyt židovských uprchlíků dokreslují také příklady ze sbírky vizuálního umění Židovského muzea v Praze.

Návštěvníci mohou také studovat reakce židovského tisku vypořádávající se s odlišností východních Židů od více integrovaných židovských obyvatel z českých zemí. Z fyzických stop pobytu uprchlíků za doby první světové války dnes již většinou zůstávají pouze náhrobky na židovských hřbitovech. Jeden z nich, unikátní dřevěný náhrobek zapůjčený z Horažďovic, v říjnu výstavu doplní.

ČTK